

ELAN Zuidoost-Friesland
Commissieweg 15,
9244 GB in Beetsterzwaag

T: 0512-726183
E: info@elan-zofriesland.nl
W: www.elan-zofriesland.nl

*Onze handtekening
onder het landschap*

Beheerpakket ANLb 2023

27. Hakhoutbosje

Beschrijving

Al eeuwenlang hebben boeren behoefte aan hout voor allerlei doeleinden. Het kan hierbij gaan om brandhout, paalhout staken voor de groentetuin of hout voor gereedschapsstelen. Dit soort bosjes wordt in de volksmond ook wel geriefhoutbosjes genoemd. De begroeiing in dergelijke bosjes wordt van oudsher als hakhout beheerd. Hakhoutbosjes zijn van groot belang voor de biodiversiteit vanwege hun functie als leefgebied voor allerlei insecten, vogels en zoogdieren als bunzing.

Afbakening

- De beheereenheid is minimaal 1 are en maximaal 1,5 hectare groot.
- Een hakhoutbosje is een vrij liggend vlakvormig landschapselement, met een begroeiing bestaande uit diverse inheemse bomen en/of struiken dat als hakhout wordt beheerd.
- Kleine vrij liggende bosjes zonder hakhoutbeheer of met een zeer beperkte vorm van hakhoutbeheer behoren tot het pakket Bosje.
- Het hakhoutbosje grenst aan landbouwgrond en is aan minimaal 3 zijden vrij liggend. (hakhout)bosjes groter dan 1,5 hectare worden in het NSP niet meer gezien als agrarisch landschapselement maar als natuurterrein.

Beheereisen

- Snoeiafval is verwijderd of op rillen gelegd in het element en/of maaiafval is verwijderd.
- Er wordt gevrijwaard voor beschadiging door vee.

Aanvullende beheervoorschriften

- De beheermaatregelen worden uitgevoerd in de periode 1 oktober tot 15 maart.
- Branden is in de beheereenheid of in de directe omgeving daarvan niet toegestaan.
- Bemesting is niet toegestaan in het element.
- Slootmaaisel, bagger, maaisel, tuinafval en andere vormen van afval mogen niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Als takken of stammen versnipperd worden mogen de snippers niet verwerkt worden in de beheereenheid.
- Snoeihout mag op stapels of rillen in het element verwerkt worden voor zover het de ondergroei en/of de stoven niet schaadt.
- Beheer:
  - **Jaarlijks beheer:** bramen en ander gewas zoals ruigtekruiden, indien gewenst snoeien c.q. maaien tot aan de afrastering of – indien er geen raster aanwezig is – de plek waar bij beweiding een raster zou moeten staan; bramen en andere gewassen zoals ruigtekruiden groeiend in het element worden niet

gemaaid; daarnaast indien van toepassing het opruimen van uitgewaaide takken en onderhoud aan rasters.

- **Eindkap (na 6-25 jaar):** de beplanting in het element wordt afgezet. Minimaal 40 bomen en/of struiken per hectare worden als overstaander gespaard.
- Het verschil tussen droog en vochtig hakhout (pakketvarianten a en b) is dat droog hakhout (bijvoorbeeld zomereik) wat langzamer groeit dan vochtig hakhout (bijvoorbeeld zwarte els). Dat heeft invloed op de beheercyclus: droog hakhout ongeveer één keer in de 20-25 jaar eindkap en vochtig hakhout ongeveer één keer in de 15-20 jaar.
- Minimaal 80% van de oppervlakte van het bosje wordt als hakhout beheerd en periodiek afgezet in een cyclus van eenmaal in de 6 – 25 jaar.
- Het raster mag niet aan de bomen/struiken in het element bevestigd worden. Indien er vee aanwezig is dan is een afrastering verplicht. Het raster wordt op een dusdanige afstand geplaatst zodat betreding en vraat aan stammen wordt voorkomen. Let bij het plaatsen van het raster op het soort vee (bijvoorbeeld schapen in de winter).
- Ongewenste houtsoorten, zoals Amerikaanse vogelkers en Ratelpopulier worden zoveel mogelijk bestreden. Dit kan middels herhaaldelijke snoei/kap (uitputten) of het uittrekken van spontane opslag.
- Chemische onkruidbestrijding is niet toegestaan, m.u.v. pleksgewijze bestrijding van, akkerdistel, ridderzuring en Jacobskruiskruid.
- Klepelen in de beheereenheid is niet toegestaan.

Pakketvarianten + beheervergoedingen

27a) Droog hakhoutbosje (bijvoorbeeld ruwe berk en/of zomereik, dominant).

1. Jaarlijks beheer	€500,- / ha
2. Jaarlijks beheer + eindkap	€4.059,86 / ha

27b) Vochtig en nat hakhoutbosje (bijvoorbeeld zwarte els en/of gewone es dominant).

1. Jaarlijks beheer	€500,- / ha
2. Jaarlijks beheer + eindkap	€3.718,15 / ha

Meldingen

- Eindkap. De deelnemer meldt de voltooiing van de afgesproken ingreep uiterlijk 7 dagen na uitvoering bij ELAN. De uitvoering jaarlijks beheer hoeft niet gemeld te worden. Niet gemeld beheer wordt niet uitbetaald.

Adviezen/aandachtspunten

- Bij een afgesproken eindkap worden vooraf de overstaanders gemarkeerd door ELAN.
- Voor (hakhout)bosjes met een lagere bedekkingsgraad en/of (hakhout)bosjes met een eenvormige soortensamenstelling wordt geadviseerd om de open delen bij te planten met bosplantsoen (van inheemse, streekeigen soorten), voor een grotere bedekking maar vooral ook voor meer variatie in soorten t.b.v. een soortenrijkere fauna (bijvoorbeeld insecten en vogels). Voor advies over sortiment: neem contact op met ELAN.
- De hoogte van het afzetten van beplanting in bosjes, boven maaiveld of reeds gevormde stobbe, is ruwweg gelijk aan de dikte van de te zagen stammen op borsthoogte.
- Let op geldende wet- en regelgeving bij de uitvoering van werkzaamheden (in het bijzonder bij uitvoering van een eindkap. Dit document staat op de website van ELAN.

Document is nog niet definitief

Versie 2023